

Conflictscheidingen: een effectieve, gezamenlijke en integratieve aanpak

Astrid Altena

Nicole Ketelaar

Margriet Braun

Conflictscheidingen in Nederland

- Gemiddeld ongeveer 35.000 echtscheidingen per jaar, waarbij 33.500 kinderen zijn betrokken
- Zo'n 15% van de scheidingen kunnen worden gedefinieerd als conflictscheidingen, in de regio Twente is dat 20%
- Ongeveer 3500 kinderen krijgt hier flink last van (verhoogde kans op emotionele problemen, depressie, PTSS, slecht presteren op school en gevolgen op lange termijn).

Interventie

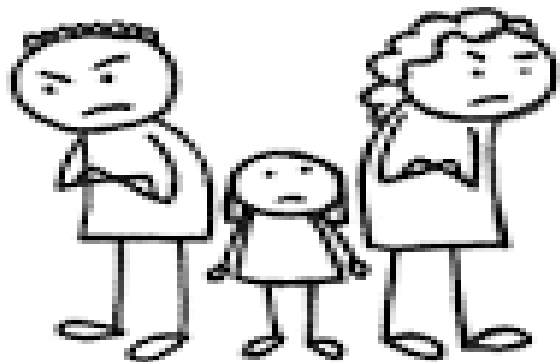
Ketenaanpak conflictscheidingen

Samenwerking tussen justitie en hulpverlening:

- Rechters
- Advocaten
- Zittingsvertegenwoordigers
- Social workers

Een **hulpverleningstraject** door social workers van de drie grootste maatschappelijke hulpverleningsorganisaties in de regio Twente

Het proces van de ketenaanpak in beeld

Tegengesteld
verzoek

Ouders

Zitting
i.a.v. de Raad

terugkoppeling effect
hulpverlening naar Raad.

Onderzoeksvraag

Wat zijn werkzame elementen van een effectieve aanpak (zowel in de keten als in een hulpverleningstraject) om ouders in een conflictscheiding en hun kinderen te ondersteunen?

Methoden

Kwalitatief onderzoek

- Individuele interviews met ouders
- Focusgroepgesprekken met rechters, advocaten, zittingsvertegenwoordigers en social workers

Resultaten

BRAM proces ketenaanpak

Zwakke (conflict) diagnose

- Beoordeling conflictsituatie is beperkt
- Niet-adequate verwijzingen
- Motivatie/verwachtingen ouders
- Kinderen niet betrokken

Samenwerking tussen stakeholders

- De uitkomsten van het hulptraject
- Eenduidige visie/ benadering

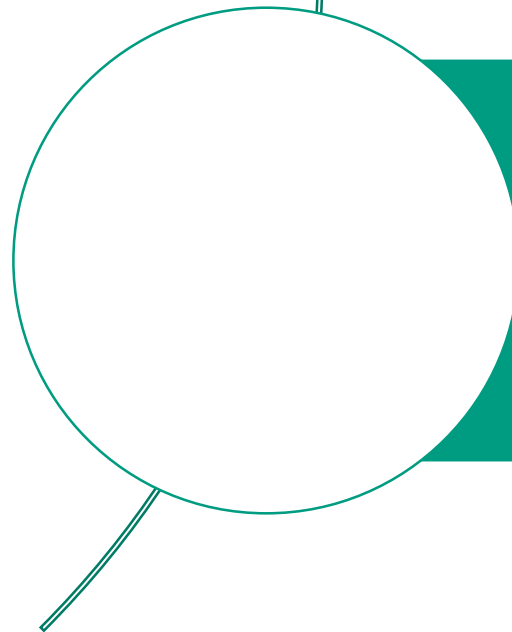
Rollen en taken van stakeholders

- Coaching/motiverende vaardigheden
- Kennis en vaardigheden in het omgaan met conflictscheidingen
- Communicatie

Motivatie/verwachtingen ouders

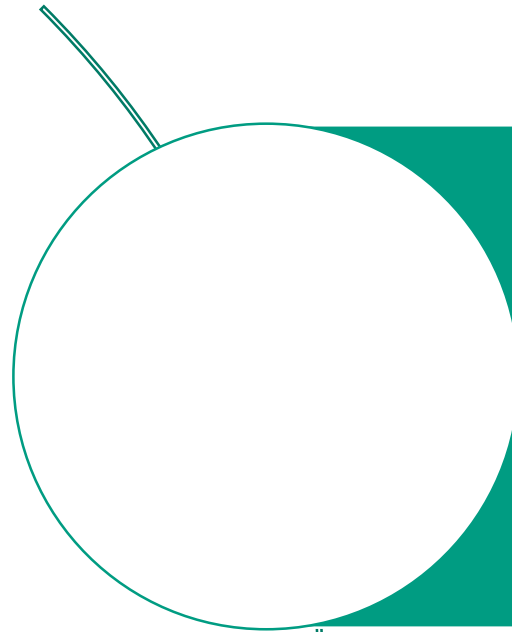

*“ BRAM is pas succesvol als allebei de partijen er de noodzaak toe voelen er wat van te maken. Die noodzaak was er op dat moment niet. Dat gevoel was er niet. BRAM was een soort van.. iets wat uit de rechtbank kwam.”
(ouder)*

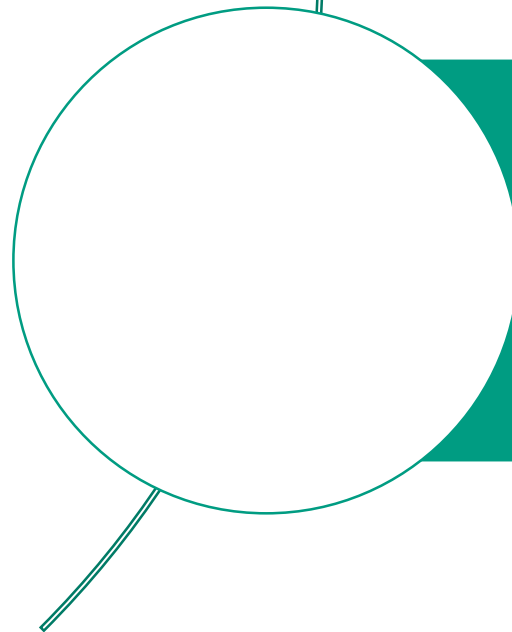
Ja dat is je rol hé, en ja het gebeurt soms wel dat moet je bij de zitting...en ja de rechter doet het soms ook door wat extra uitleg te geven over bijvoorbeeld het traject ofzo. Dus het gebeurt wel ja...(zittingsvertegenwoordiger).

Samenwerking tussen stakeholders

“Al die anderen, die wel goed afgesloten zijn daar hebben wij geen contacten meer mee. Met ouders hé. Ik neem aan dat die ouders allemaal dan positief zijn..”(zittingsvertegenwoordiger)

“Nee, dat moet ik uitrekenen (hoeveel trajecten slagen). Kunnen we best een keer bijhouden)”
(zittingsvertegenwoordiger)

“...maar het moet wel even worden vastgelegd het zijne een beschikking het zijne een ouderschapsplan..., want traject is afgerond wordt alleen maar doorgegeven...en dan heb je nog een hangende procedure” (*advocaat*).

Resultaten

hulptraject

Eenduidig gehandhaafde structuur/principes

- Individuele en gezamenlijke gesprekken
- Twee werkers (duidelijke rollen)
- Flexibiliteit/consistentie
- Sterke werkrelatie

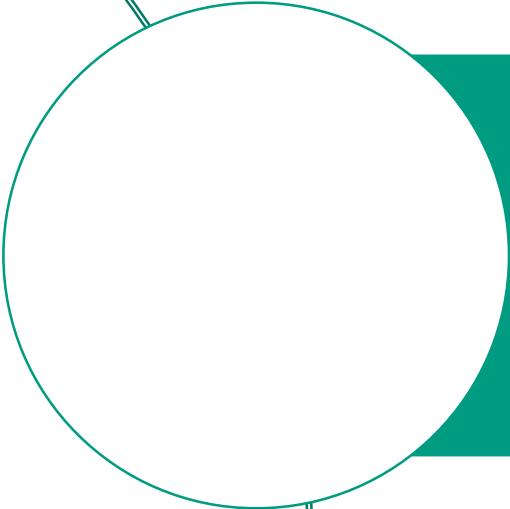
Kennis en expertise

- Rechtssysteem/ juridische procedures
- Family systemen/conflictscheidingen
- Ontwikkeling kind/ invloed van scheiding
- Bemiddelingsvaardigheden/besluitvaardig
- Comfortable dealing with intense conflict

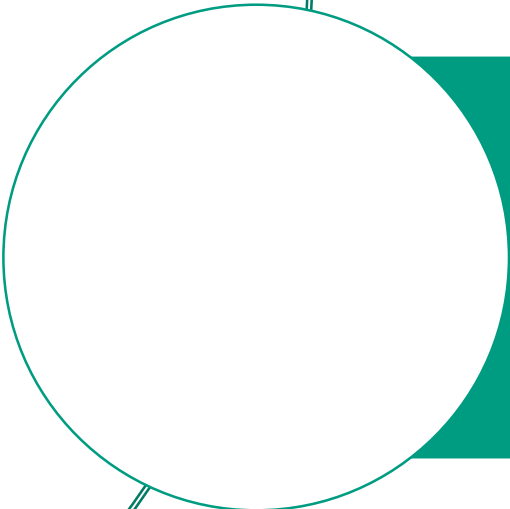
Aandacht voor rouwverwerking

- Aandacht voor boosheid en verdriet
- Herkaderen van de partnerrelatie naar een nieuwe invulling van gezamenlijk ouderschap

Goede werkrelatie met beide ouders

“Maar hij viel me constant in de rede, constant agressieve uitingen naar mij toe en dat werd in mijn ogen te weinig gesust. (...) Ja nee ik kon er niet tussenkomen. Dan hou ik mijn mond en zeg ik dit werkt niet.” (ouder)

“Weet je je zit er als alleenstaande vader tegen drie vrouwen, nou als vader ben je sowieso al dik in de min. En je zit met drie vrouwen om tafel die elkaar een hand boven het hoofd houden.” (ouder)

Conclusie/implicaties

- Een goede conflict diagnose (o.b.v. meerdere bronnen)
- Kinderen meer betrekken (gespecialiseerde jeugd coach?)
- Consistente, afgestemde en gestructureerde aanpak (zowel in de ketenaanpak als in het hulptraject)
- Expertise en diepgaande kennis over de complexe dynamiek in conflictscheidingen

Met dank aan

Contact details

Astrid Altena, MSc
Researcher / Teacher
Lectorate Social Work
Saxion, Enschede
a.m.altena@saxion.nl